

may 7677

UAB
CEDOO
DIPOSIT
E-Siml

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI A V U I

DISSABTE
27 DE JUNHSEGA
DE 2002
N. 21

Eth Conselh Generau apraie eth centre emissor de Ròca de Sèrra Es emissores privades de television, auràn cobertura ena zòna "d'ombra"

Aran compde tamb ua hilat de centres emissors gestionadi per dues empreses privades.

JOSEP M. ROSICH

Redaccion
VIELHA

Eth Conselh Generau dera Val d'Aran a realizat era restauracion, impermeabilizacion e acondicionament dera caseta e era torreta deth repetidor deth centre emissor de Ròca de Sèrra, ena termièra d'Aubèrt. Es òbres hètes ena caseta e ena torreta, es equipes de transmissio e eth transformador que s'a de besonh entath sòn corrècte foncionament, an supausat entath Conselh Generau d'Aran ua

despena totau d'uns 30.000 èuros. Eth repetidor que portaue desmantelat quauqui ans, a de melhorar era cobertura de senhau des emissores privades de TV ena zòna de Benós, Begós e Pònt

d'Arròs, a on-i auie problèmas de recepcion de senhau. Era melhora serà efectiua quan es emissores agen plaçat es sues equipes transmissores ena caseta. Segontes declare eth Sindic

d'Aran, Carlos Barrera, "tamb era restauracion deth centre emissor de Ròca de Sèrra se complèten es tres actuacions deth Conselh Generau entà balhar ua bona cobertura a tota era Val d'Aran".

Un repetidor ei eth de Bausen, que da cobertura ara part de Canejan, un aute eth de Betlan, que melhore es senhaus en Arròs, Vila e Betlan, e aguest d'Aubèrt ei eth darrèr. Barrera ditz que tanben "Vam a parlar tamb operadors de telefonia mobila, les aufriram es installacions entà que poguen

**Tanben
s'aufrirà era
installacion
as opera-
dors de
telefonía
mobila**

melhorar era cobertura deth sòn senhau, que volem qu'arribe ena Artiga de Lin". Eth plaçament d'equipes d'empreses privades, com es de television o telefonia, en aguesta o quinquèvolh auta installacion deth parçan, represente uns ingressi que se pòden reinvertir ena melhora d'ues autes installacions e tanben en manteneiment des que ja son en foncionament.

Aguesta setmana en

AUÉ

Entre er an 1966 e
eth 2002, s'an inver-
tit 24 milions d'èuros
enes arrius aranesi

Era corsa "Aran
per sa lengua"
amasse lèu un
milèr de persones

Entre 1966 e 2002, s'an invertit 24 milions d'euros enes arrius aranesi

S'a presentat ua analisi integráu des actuacions a hèr en Garona, unic en Estat Espanhòu pera sua amplitud

Redaccion
ARRÒS

Era Directora Generau de Conservacion dera Natura e deth Ministèri de Mieï Ambient deth Govèrn Centrau, Inés González; Pere Maluquer, Director Generau de bòsqui e biodiversitat deth Departament de Mieï Ambient dera Generalitat de Catalonha e eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera,

Se vò establir un convèni tamb entitats concessionà

an presentat aguesta setmana era Auditoria tecnica des òbres d'idrologia ena Val d'Aran 1966-1996. Es òbres hètes entre 1966 e 2002, s'an valorat en 24 milions d'euros e son: repoblacion forestau, restanques en lhets torrenciaus e assolidatge de talus, conduccion, canalizacion e escolhères, restanques e estructures contra lauegi, e adequacion deth relèu entà esvitar lauegi. Er estudi analise cada ua des òbres realizades, era sua funcionalitat e es despenes que s'an de besonh entath sòn mantenement.

Er estudi ei innovador pr'amor que hè ua analisi integráu d'un conquest, en tot estudiar era foncionalitat qu'an agut es actuacions efectuades e prepausant ua sèria d'inversions priorizadas tamb critèris tecnicis. S'an prepausat actuacions entàs pròpleu dètz ans, priorizadas tà realizar-les en dus quinquènis, e diferenciades segontes

se son meliores d'actuacions anteriores o actuacions naues. Entre es prepauses se plantege er establiment de convènis tamb es entitats concessionàries d'aprofitament e usatge de recorsi naturaus e solèr public, sustot quan es actuacions representen acréisher era proteccion des sues infraestructures.

Er estudi prepausa actuacions que se harien en dètz ans.

Brèus

Corsi d'ostiu d'aranés

■ Eth pròpleu deluns s'acabe eth plaç d'inscripcion enes còrsi d'ostiu d'aranés. Es còrsi son adreçadi as nivèus mès basics, A e B, autant en aprenedissatge orau coma en escrit. Aguest ostiu i aurà dus còrsi, un deth 5 enquiath 17 d'agost, e er aute deth 19 enquiath 31 d'agost. Er orari serà de 9 a 10, e de 10 a 11 deth maitin, de deluns a diuendres. Era OFEA informe que toti aqueri que se volguen preinscriuer, ac pòden hèr enquiath deluns 29 d'aguest mes en telefon 973 64 00 92.

Convèni sus eth plan d'excel·lència toristica

■ Eth Conselh Executiu dera Generalitat aprovèc aguesta setmana eth convèni entath plan d'excel·lència e dinamizacion toristica dera Val d'Aran. Eth programa preven era inversion d'un milion ueit cents mil euros en tres ans, que seràn invertidi a parts parières pera administracion estatau, era catalana e eth Conselh Generau. Se tracte de melhorar era informacion des installacions toristiques e fomenatar era cooperacion empresariau.

Un excursioniste morís d'infart

■ Un excursioniste de 68 ans, vesin de Terrassa, patic un infart en tot hège ua excursion pes lacs Colomèrs. Eth rescat l'amièren es pompièrs qu'arribèren enquiath accidentat en elicotèr e lo trasladèren entar espitau de Vielha a on se produisic era sua mòrt.

OPINION

Josèp Toló

DIRECTOR GERENT DE J. TOLÓ I ASSOCIATS

Que non mos entre eth panic

Era recenta evolucion des borses mondias a generat ua desconfiança generalizada des inversors, e fòrça famílies qu'an estauis invertits en accions o hons d'inversion de renda variabla son preocupades en tot afrontar un futur incèrt.

Es donades economiques e estadistiques non son tant alarmantes, e se'n despen era conclusion qu'a long termini son era inversion mès rendibla, tostemp qu'era compausicion dera cartèra sigue degudament diversificada en societats, sectors, monedes e país, e tanben ena diversificacion temporau d'inversions e desinversions, tamb era finalitat d'arténher uns prètz mieis qu'amendrisen es fòrtes oscilacions des

mercats. E açò s'artenh aisidament en tot utilizar es hons d'inversion. Des der an 1953 s'an produisit 15 ans tamb resultats negatius ena borsa, en tot utilizar er index S&P 500, e en toti es casi anteriors s'an recuperat es valors anteriors en mens d'un an, e en un an an dat beneficis importants, tamb excepcions des ans 1975, 1988 e 2000.

Consideracion a despart mereish era grana depression de 1929, ja que tanben s'enfonsèren es autes alternativies d'inversion, e dat que conduisiren ara guèrra mondial ei dificil endonviar es consequéncias de cadua des causes. Sonque ua donada mès importanta ei eth benefici qu'auriem obtengut enquiath 2 de juriòl s'auèssim invertit 1000

dolars en valors qu'imitèssen aguest index en 1953. serie de 33963 dolars. Se siguesse de 1982: 6044,80. Se siguesse de 1990: 1558,30 e se siguesse de 1997: 156,90 dolars. Ara ben, tota inversion a de besonh ua bona planificacion, en tot auer en compde diuèrses donades e circumstàncies der inversor e des mercats, e se non se vòlen prèner riscs entà que non s'avalore eth long tèrme mos auem de conformar en rendements que non supèren eth 4,10 per cent garantit pendent 5 ans, interessant entà diversificar, mès non tant entà lutar contra era inflacion. Entà defener-se dera inflacion tanben i a tecniques que sanejaràn eth nòste patrimoní.

Servicis

CONSELH GENERAL	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72

GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAL VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12

NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

CASTIÈRO

Bones previsions toristiques entar agost

Redaccion
VIELHA

Era aucupacion toristica dera Val d'Aran ei leugèrament peth dejós de çò qu'ei abituau ena sason d'ostiu.

Pr'amor des baishes temperaturas e deth mau temps que hè per tot er estat espanhòu, es visitants qu'acostumau en arribar a compdar de miej juriòl, enguan son en retard. Se demore qu'a compdar deth mes d'agost era

Es cases e segones residéncias s'ocupen en seteme

aucupacion toristica d'Aran sigue plan nauta. Segontes Torisme Val d'Aran, ena primèra quinze d'agost i a previsions d'aucupacion deth nauanta cinc per cent entad açò qu'ei ath sector otelèr.

Es viuendes de loguèr e es segones residéncias an previsions fòrça bones entath mes d'agost e començament de seteme, tament coma succedís enes darrèri ans.

Es previsions exactes son dificils de hèr en ostiu pr'amor qu'es visitants vien tot soent sense resèrva, e un còp en parçan adapten era sua estança ara climatologia, en tot alongar es vacances se hè solei e temperaturas nautas e en tot escuerçar-les se non ei atau.

CASTIÈRO

Era assisténcia ara corsa "Aran per sa lengua" siguec massiua.

Èxit de participacion entara IXau corsa "Aran per sa lengua"

Enguan, es recorruets s'an hèt en tot caminar e son-que corrien es que gesser en de Montgarri

Redaccion
VIELHA

Era IXau corsa "Aran per sa lengua" a compdat enguan tamb ua participacion plan abondia. Lèu un milèr de personas s'amassèren ena plaça dera glèisa de Vielha entà reivindicar er emplec e proteccion dera lengua aranesa.

Es participaires ena corsa gessen de Les, Pòrt de Vielha, Tredós e

Montgarri e seguissen eth camin reiau enquià amassar-se toti ath viatge en Vielha.

Entà promòir era participacion populara, enguan, tres des trajèctes prepausadi s'an hèt en tot caminar e sonque es que gesser en de Montgarri ac heren en tot córrer.

Aguesta corsa annau, organizada peth collectiu Lengua Viua, recor tot es terçons deth parçan en tot hèr-se a passar ua clau (com

enes corses de relèus) que represente era nòsta lengua. Ath delà de quauque drapèu occitan, en cada terçon se hig ara corsa un pannèu de husta en forma de mapa deth terçon, e quan arriben en Vielha, s'amassen toti es pannèus entà bastir eth mapa dera Val d'Aran.

Dempús des parlaments dera organizacion se hec er acte d'autrejamet deth prèmi ara escritora aranesa Pepita Caubet, en reco-

neishença ath sòn trabalh.

Eth barrament dera jornada reivindicatiua dera lengua siguec a cargue deth grop occitan Nadau, que compde tamb un gran nombre de seguidors entre es joeni e non tan joeni aranesi.

Era Corsa coincidic tamb era finalizacion des Jornades Universitàries Occitanocatalanes çò qu'afavoric que fòrça participaires en aquestes alonguèssen un dia mès era sua estança.

Era corsa-caminada "des 15 pòbles" demore superar enguan es mès de 200 participaires d'est'an passat pr'amor que dejà s'a daurit eth plaç d'inscripcion. Era corsa d'òr ei de 21,097 quilomètres, distància equivalenta a ua mieja maraton, e eth sòn recorrut a un desnivèu de 1.300 mèters de pujada e 1.200 mèters de baishada.

LAIRISSA

VI Corsa-Caminada des 15 pòbles, des d'Es Bòrdes enquià Vielha

Redaccion
ES BÒRDES

Eth pròplèu 1 de seteme aurà lòc era VI edicion dera corsa e caminada "des 15 pòbles" que cada an compde tamb mès seguidors e est'an passat artenhèc dejà es 200 participaires.

Era corsa-caminada passe per 15 pòbles de Lairissa e Marcatosa e arriben en Vielha. Aguesta activitat, tostem se-

guís camins qu'abantes s'emplegauen entà anar tàs tèrres e prats.

Eth dia abantes, eth 31 d'agost, era organizacion darà era ben-venguda as participaires en Ajuntament de Vielha, en Castièro, e se balharà informacion e es dorsaus.

Era gessuda serà entàs 9, 10 e 11 deth maitin, des d'Es Bòrdes tàs grani e des de Betlan entàs mès joeni.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Eth joen vò musica

Es Cincau Jornades Universitàries Occitanocatalanes qu'a organizat eth Conselh Generau d'Aran s'an acabat. 10 còrsi (talhèrs o seminaris) 12 conferéncias, actuacions musicaus, teatre,... an conformat era estructura des madeishes. Voi profiter d'aguest espaci entà, nauament, reconéisher era collaboracion puntuau de fòrça organizacions e era importanta aportacion dera Generalitat, dera Deputacion e dera Universitat de Lhèida. Es Jornades se consoliden, an darrèr an, coma un producte dera collaboracion social e institucional a on diuerses organizacions publicques e privades i hèn bèra aportacion relacionada damb eth mon dera cultura (preferiblement era identitària).

I a auut ua importanta participacion juvenil, vengudi de per tot, subergés era sua participacion activa en tres actes ludics. Eth diuendres en un establiment musicau privat heren a còrrer es drapèus occitans (entre eri er aranés) en tot que cridauen consignes occitanistes. Eth dissabte, damb Lou Seriol, es joeni non deishauen qu'acabèsse era sua actuacion. Mieja ora passèren Stefano e es sòns musics en tot d'èder "aguesta ei era darrèra" e tornauen a interpretar-ne ua auta pera efervescéncia qu'es joeni auien dat ar acte.

Ena Corsa pera Lengua de dimenge, fòrça joeni tornèren a dançar damb Nadau. Çò que cau reflexionar ei per qué ena trobada de Joeni de dissabte fòrça gojats e gojates s'estimèren mès d'èster en bar que non pas en tot participar en debat que destaquèc peth sòn notable interès. Era sala ère plea, e de patac, ua vintea de joeni se lheuèren e se n'anèren tath bar. Es joeni vòlen musica.

Oscar Rodríguez, de Vielha. Ajudar as mens afavorits ei era sua faison de passar es vacances.

Oscar Rodríguez, coma hèr ues vacances utils

Redaccion
Vielha (Castièro)

Tamb es sòs d'un chapèu, n'i a pro entà crompar medicines, bòtes e materiau escolar entà un mainatge, expliquec Oscar Rodríguez

Oscar Rodríguez viatge fòrça, cada an va entà un lòc desparièr, ben luenh. Vist atau cò prumèr que se pense ei "quina sòrt!", mès era sua manèra de hèr vacances ei un shinhau diferenta, cada an va entà un lòc a on s'a de besonh ajuda. Enguan ei en Guatemala, enes poblats de Chuatuj e Chechocom. Explique que son uns poblats que demoren a 3.300 mètres de nautada, era tèrra non ei pas guaire bona entà trabalhar-la e er unic cultiu que se pòt auer son es truhes (papas que'n diden eri).

Era gent ei praubà, trista e maufidada. Ditz Oscar qu'aguestes caracteristiques les diferencien d'uns auti lòcs qu'eth a coneishut, com India o Africa, a on tanben son praubi, mès erosi. Era sua maufidança a ua explicacion fòrça comprensibla, pòrten vint ans en tot

patir era guèrra de guerrilhes que, per un costat o era aute, les hè mau. Es experiéncias qu'an viscut son plan dures, ditz que quan viegen es guerrilhèrs s'auien d'amagar ena sèuva, e s'auien mainatges petiti que plo-

rauen, les calie hèr a carar com si-guesse, includit aucint-les, se non se corrie eth perill de que descurbis-sen a toti es auti.

Oscar actue sense emparar-se en cap d'organizacion umanitària, ei a dider, independentament. Arribe en un lòc, s'installe e observe quini son es besonhs qu'an, parle tamb es aldeans e dempús comence era sua actuacion. Enguan decidic hèr 200 chapèus, que se veneràn ena Val d'Aran, e tamb es sòs que se'n treigue, se poderàn pagar medicines, bòtes e materiau escolar entà, aumens, 200 mainatges. Ditz qu'a sigut un problèma brodar es letres des chapèus, pr'amor qu'es hemnes (e es òmes) non saben lièger ne escriuer. Es mainatges dilhèu òc que poderàn aprèner-ne, sustot se seguissen trapanant personas que desinteressadament les ajuden.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÉNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

